

Արեղայի. Եգիպտական Հելպոտոստարանը գնաց ի շնորհաւորութիւն Ն. Վ. Ֆարուք թագաւորին Կահէկայութեան. միւհնոյն առեւն, այդ երջանիկ առթիւ, շնորհաւորական հեռագիր ուղղեց Ն. Վեմսթեման ի Գահիրէ:

● Շր. 31 Յուլիս. — Երուսաղէմի Անկիլճան Եպիսկոպոսը ընկերակցութեամբ Օքսֆորդի Վէլք-լիֆ Հօմ Կոլեյանոյի Տիւնչիճի՝ J. R. F. Taylor-ի այցելեց Ս. Պատրիարքին:

ԼՈՒՐԵՐ

ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՅՈՒԹԵՆԷՆ

Հոգեւոր Հովիւ Տ. Ասողիկ Վրդ. Զա-սիկը Խարպին անցնելէ վերջ, Բան եւ հինգ օրուան ընթացքին հովուական այցելութիւն տուած է յաշորդաբար Տանչուն կամ Յիւնիւն, Մանչուրիոյ այժմու մարաֆալար, որ ունի 250000 բնակիչ, Տայիւն, կամ ռուսական հին անուանով՝ Տայիւնի, այժմ նաբոնական Բալաֆ մը, 445000 բնակչութեամբ, Երկա-րուղով 14 ժամ հեռու Խարպիկէն, ազատ նաւահանգիստ Քեչեքիի ծոցին վրայ. Քեչիւն, նաւարկութեամբ 20 ժամ հեռու վերինէն. ունի երկու միլիոն բնակիչ. տաս արդիա-կանացած, Եւրոպական զանազան զոնսէ-սիւններու բաժնուած ըլլալուն համար. Մուլ-սէն, Մանչուրիոյ հին մայրաքաղաքը. 483000 բնակչութեամբ:

Ս. Պատարագ մասուցած է առաջին Բա-ղափն մէջ երկիցս, երկրորդին եւ երրորդին մէջ մէկ մէկ անգամներ. վերջինքին մէջ կա-տարած է միայն մկրտութիւն մը եւ պապի մը, Ամեն սեղ Բարոգած է, եւ կարգացած՝ Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ ղրկուած Ս. Տեղեաց ողջոյնի եւ օրհնութեան կոնգակը: Դպիւրի չգոյութեան պատճառաւ, հարկադրուած է ամեն սեղ, բացի Խարպիկէն, օր առաջ եւ-գեցողութեան վարժութիւններ կատարել տալ, ինչ որ ամենն ալ սիրով ըրած են հին ա-նոյր յիշատակներու զարթունով: Ամեն սեղ օրհնել տուած են իրենց տունն ու կալիք, եւ ննջեցեալներու հողալիցքները, որոնք ռու-սաց գերեզմանատները կը գտնուին: Հա-լերը ամեն սեղ ռուսաց մօտ կը բաղեն իրենց մեռեալները, սեղ գնելով: Աւելորդ է ըսել, բայց Խարպիկէն, ոչ մէկ սեղ կայ եկեղեցի,

այնքան փոքրաբաւ եւ ամեն սեղ, որ չեն կրնար ունենալ. բայց հակառակ իրենց չա-փազանց փոքր քիւլին, անոնք ամեն սեղ կը նանչնան զիրար, եւ կը հետաքրքրուին իրար-մով: Քիչ տաս կը ստանան Ամերիկայէն, եւ-րոպայէն եւ Նիկիաստէն հայ բերթեր: Դի-սելի է նաեւ որ ընդհանրապէս ընտանիքի տէր են, ունին, զաւակներ, որոնք, հարկա-դրուած, օտար դպրոցներ կը յաճախեն. քեւեւ, աշուճ բան, անոնց մէջ պակաս չեն փոքր ի տաք հայախօսներ, ինչ որ կը նշանակէ քէ իրենց ընտանեկան խօսքը դեռ մայրենի լեզուով կը կատարեն: Ամենամեծ մասամբ, բացի Քեչիւնի, ռուսաբայեր են. բայց բուրբիային զացածներն ալ, վաղուց Ռուսիա զացած ըլլալով, միշտ ռուսախոյն-րէն կը խօսին: Դրեք ամեն սեղ էր բացա-ռութեամբ, հացեղեցի եւ Բաղրաւենեաց վա-նաւով կը զբաղին հայերը, բայց կը տարին իրենց պարտաք պատասով եւ հանգիստ են:

Տանչունի մէջ, ուր հազիւ 45 հայեր կան, ամենէն երեւելին ու սիրուածն է Իվան Ա-ւեսիսեան:

Ռայիլին մէջ կան միայն 33 հայեր, ու-րոնց զիտաւորն է Վահան Դարայեան, եւ բժիշկ Գարեգին Գեորգեան, Դոմանկեցի: Քեչիւնի հայոց քիւլն է 44. այստեղ բաւա-կան կարեւոր դիրք ունին Տանկաստանէն գա-ցող հայերը: Այստեղ է Դարակեօզաններու մեծ գորգագործարանը, ուր տուրջ 2000 հոգիք կ'աշխատին. գործասան վերահետույն է Յա-կոբ Տանկազեան, իսկ օլմակներ՝ Թեոդիկի որդին Վահագն. այստեղ են Գառնիկ Հիւ-սիսեան՝ Շապին զարանիսարցի, Օգոսին Կոստանդեան՝ Պոլսեցի, Հայկ Մարգարեան՝ Ռումանիայի, Լեւոն Էլմեհեան՝ Կեսարացի, ամենքն ալ յարգուած եւ սիրուած քէ՝ ազ-գայիններէն եւ քէ՝ օտարներէն:

Դալով Խարպիկին, որուն մասին կանխաւ եւս գրեցինք, կան 200 հայեր, որոնք ունին Ս. Դրիգոր Ռուսաւորիչ անուն եկեղեցի մը. կից է ազգապատկան տան մը չորս փոքր տե-նակներով եւ երկու սրահներով: Այս յա-րկին մէջ է հոգեւոր պատշոնեային բնակա-րանը, Երեսասարդաց զրկալը, Տիկնանց Մի-ուրեան ժողովասեղին: Դպրոց չունին, բայց ի մօտը պիտի ունենան հայերէն գիշերային ընթացք մը երիտասարդներուն համար:

(Միացեալն յաշորդով)